

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/185/2019
Identifikačné číslo spisu: 5417203106
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5417203106.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne CCV Invest, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Miletičova 1, IČO: 46 738 975, zastúpenej JUDr. Karolom Spišákom, advokátom so sídlom v Bratislave, Tuhovská 1, proti žalovanému Y. X.Á., bývajúcemu v N. X, zastúpenému JUDr. Romanom Juríkom, advokátom so sídlom v Nových Zámkoch, Jazerná 9, o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý spor bol vedený na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 5Csp/67/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 21. februára 2019 sp. zn. 9Co/12/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom z 2. októbra 2018 č. k. 5Csp/67/2017-218 (I.) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.259,04 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 22. októbra 2017 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, (II.) vo zvyšnej časti žalobu zamietol a (III.) priznal žalovanému právo na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 84,26 %. V odôvodnení rozsudku sa súd prvej inštancie predovšetkým vyrovnal s námietkou žalovaného, že prejednaníu veci bráni prekážka už právoplatne rozhodnutej veci v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/101/2014. Jeho námietku nepovažoval za opodstatnenú. Okrem iného dôvodil tým, že „Otázka (ne)existencie tejto prekážky bola v súvislosti s týmto sporom už riešená, a to v rámci konania o návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. V konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia rozhodoval aj Krajský súd v Žiline, ktorý v uznesení zo dňa 31.01.2018 sp. zn. 6Co/7/2018 danú otázku vyriešil tak, že v spore vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5Csp/67/2017 prekážka právoplatne rozhodnutej veci nie je daná, odôvodniac to predovšetkým tým, že aktuálne konanie 5Csp/67/2017 sa síce týka tých istých účastníkov (ako vo veci tunajšieho súdu 4C/101/2014), čím je splnená prvá podmienka pre možnosť konštatovania prekážky právoplatne rozhodnutej veci, avšak druhá podmienka spočívajúca v totožnosti predmetu konania splnená nie je. V spore 5Csp/67/2017 totiž žalobca opiera svoj nárok o iné skutkové okolnosti, než tomu bolo v čase podania prvej žaloby vo veci sp. zn. 4C/101/2014. Tunajší súd sa s týmto názorom odvolacieho súdu

plne stotožňuje. Len na okraj súd uvádza, že predmetné rozhodnutie bolo, rovnako ako prvostupňové rozhodnutie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia predmetom prieskumu zo strany Ústavného súdu SR, na ktorý sa obrátil žalovaný. Jeho sťažnosť, ktorou sa o. i. domáhal, aby bolo predmetné rozhodnutie odvolacieho, ako aj prvostupňového súdu zrušené, však Ústavný súd SR uznesením č. k. II.ÚS 278/2018-21 zo dňa 12.06.2018 odmietol ako zjavne neopodstatnenú.“

2. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného rozsudkom z 21. februára 2019 sp. zn. 9Co/12/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.259,04 eur spolu s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania. V odvolaní nenapadnutom výroku, ktorým súd prvej inštancie zvyšnú časť žaloby zamietol, ponechal napadnutý rozsudok nedotknutý. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia odvolací súd, okrem iného, uviedol: „Pokiaľ žalovaný v odvolaní opätovne poukázal na prekážku právoplatne rozhodnutej veci (s poukazom na právnu vec Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 4C/101/2014), na túto námietku prihliadali a vyhodnotili ju v dôvodoch svojho rozhodnutia: súd prvej inštancie, keď v predmetnej veci rozhodoval o návrhu žalobcu na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia, odvolací súd, keď rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie vyhovel návrhu žalobcu na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia a napokon sa touto námietkou zaoberal súd prvej inštancie vo veci samej. A preto ani odvolaciemu súdu neprislúcha vyhodnotiť túto námietku žalovaného iným spôsobom.“

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaný podal dovolanie, ktorého prípustnosť (a dôvodnosť) vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. d/ CSP. Uviedol, že žalobkyňa voči nemu uplatnila v konaní, z ktorého pochádza napadnuté rozhodnutie vedenom (sp. zn. 5Csp/67/2017) nárok z tých istých dôvodov a vychádzajúc z tých istých skutkových okolností, ako v právoplatne skončenom konaní vedenom pod sp. zn. 4C/101/2014. V oboch konaniach bolo uplatnené právo na vydanie bezdôvodného obohatenia na základe plnenia žalobkyne žalovanému z neplatnej kúpnej zmluvy. „Jedinou zmenou bola subjektívna okolnosť na strane žalobcu, spočívajúca v tom, že v čase podania žaloby, o ktorej neskôr zamietavým rozsudkom rozhodol Okresný súd Dolný Kubín v konaní pod sp. zn. 4C/101/2014, neplatnosť tejto kúpnej zmluvy len predpokladal (žalobu podal z obavy z premlčania nároku), kým druhú žalobu, o ktorej rozhodol Okresný súd Dolný Kubín pod sp. zn. 5Csp/67/2017, už z iného právoplatného rozsudku (okresný súd Dolný Kubín, sp. zn. 7C/14/2014) vedel s istotou, že kúpna zmluva je neplatná. To ale nemožno považovať za akúkoľvek zmenu skutkových a právnych okolností, na základe čoho by bolo možné o tej istej veci (tí istí účastníci a ten istý predmet sporu) rozhodovať druhýkrát.“ Žalovaný preto navrhol rozhodnutia súdov nižších inštancií zrušiť a konanie zastaviť.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu ho žiadala zamietnuť ako nedôvodné, pričom mala za to, že jej nárok uplatnený v konaní sp. zn. 5Csp/67/2017 sa opiera o iné skutočnosti ako tie, ktoré existovali v čase konania pod sp. zn. 4C/101/2014, kde súd žalobu zamietol ako predčasne podanú.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (rei iudicatae) znamená, že sa už raz v tej istej veci právoplatne rozhodlo. K jej porušeniu dôjde vtedy, ak sa začne opätovne konať medzi tými istými účastníkmi a o tej istej veci, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Za tú istú vec treba v novom konaní považovať ten istý nárok, o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu. O prekážku rozsúdenej veci nejde, ak chýba čo i len jeden z uvedených znakov. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. Je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený

žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t. j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode) - porovnaj napr. rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/280/2010.

7. Skutkovým základom sú v zmysle princípu kontradiktórnosti a dispozičného princípu sporového konania tie skutočnosti, ktoré sú predmetom skutkových tvrdení, ktoré strana v danom konaní uviedla podľa ustanovenia § 132 ods. 1 CSP či podľa ustanovení § 150 a 151 CSP. V tejto súvislosti nie je pre individualizáciu predmetu sporu rozhodujúce právne posúdenie daných skutočností stranami sporu, pretože súd si v civilnom konaní, v rámci zásady iura novit curia, sám právne posúdi skutočnosti, ktoré sú predmetom skutkových tvrdení sporových strán.

8. Ak je žaloba (bez ohľadu na to, či ide o žalobu určovaciu alebo na splnenie povinnosti) zamietnutá bez toho, že by súd záväzne posúdil existenciu práva, právneho vzťahu alebo povinnosti medzi stranami, nejde o rozhodnutie, ktoré by zakladalo prekážku právoplatne rozhodnutej veci (m. m. napr. rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1ObdoV/62/2008, sp. zn. 2Cdo/105/2003 - R 15/2005).

9. V preskúvanom prípade dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade nie je daná totožnosť predmetu konania v sporoch vedených na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 4C/101/2014 a sp. zn. 5Csp/67/2017. I keď v oboch konaniach sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia titulom neplatnosti kúpnej zmluvy, v právoplatne skončenom spore vedenom pod sp. zn. 4C/101/2014 súd žalobu zamietol ako predčasne podanú, pričom sa nezaoberal záväzne meritom veci, t. j. či k bezdôvodnému obohateniu aj došlo. V spore vedenom pod sp. zn. 5Csp/67/2017 sa súd zaoberá nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 14 259,04 eur s príslušenstvom, ktorý žalobkyňa podala na základe zmeny skutkových okolností, a to vo vlastníckom práve k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré bolo právoplatne deklarované v rozhodnutí Okresného súdu Dolný Kubín, vedenom pod sp. zn. 7C/14/2014. Vzhľadom na uvedené je zjavné, že konaniu v prejednávanej veci nebráni prekážka res iudicata ako to predpokladá ustanovenie § 420 písm. d/ CSP.

10. Treba tiež prisvedčiť argumentácii súdu prvej inštancie, s ktorou sa stotožnil aj odvolací súd, že „Otázka (ne)existencie tejto prekážky bola v súvislosti s týmto sporom už riešená, a to v rámci konania o návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. V konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia rozhodoval aj Krajský súd v Žiline, ktorý v uznesení zo dňa 31.01.2018 sp. zn. 6Co/7/2018 danú otázku vyriešil tak, že v spore vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5Csp/67/2017 prekážka právoplatne rozhodnutej veci nie je daná ... predmetné rozhodnutie bolo, rovnako ako prvostupňové rozhodnutie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, predmetom prieskumu zo strany Ústavného súdu SR, na ktorý sa obrátil žalovaný. Jeho sťažnosť, ktorou sa o. i. domáhal, aby bolo predmetné rozhodnutie odvolacieho, ako aj prvostupňového súdu zrušené, však Ústavný súd SR uznesením č. k. II.ÚS 278/2018-21 zo dňa 12.06.2018 odmietol ako zjavne neopodstatnenú.“

11. Dovolací súd dovolanie žalovaného, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, preto odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

12. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok